

Wij weten wel beter vijf dierenverhalen

Voor ons allemaal

vijf
eigentijdse
verhalen en fabels

Wij weten wel beter

Gerard Hendrix

Terwolde, najaar 2022

We pikken het niet meer

Het leven is goed, denkt Kraai. Hij pikt gulzig verder. Een paar dagen geleden heeft de boer hier nog mest gereden. Het zit er vol beestjes die Kraai lekker vindt. Hij moet wel snel zijn want dadelijk zijn ze weer weg en is het gras weer te hoog. Maar nu is het genieften. "Altijd wel blijven uitkijken voor buizerds", zoals zijn moeder, God hebbe haar ziel, hem altijd op het hart heeft gedrukt.

Kraai heeft het goed. Hij heeft met zijn vrienden bijna het rijk alleen. Soms zijn er nog wat meeuwen en merels maar dan heb je het wel gehad, meer vogels en dieren zijn er niet meer. Brutalen als hij hebben de hele wereld.

Hè, wat is dat daar. Uit zijn ooghoek ziet hij een klein geel bolletje in de heg. Kraai ziet alles. "Wat moet dat daar?", krast hij. "Maak je bekend." Want Kraai is altijd een beetje bot en heeft iets militairs. "Ik zie je wel, zit je daar een beetje te trillen." "Ik ben Kanarie", piept het donsje dat nu minder in elkaar kruipt en echt op een kanarie lijkt.

Normaal zou Kraai nu toehakken met zijn zwarte snavel, maar hij is toch wel een beetje nieuwsgierig. Een kanarie is een zeldzaamheid, die heeft hij nog nooit hier gezien.

"Nou, ik ben gewoon gevlogen."

"Ja joh, dat zie ik ook wel. Gevlogen? Maar wat doe je hier? Normaal zit je toch in een kooitje? Waar kom je vandaan, dwaalgast?" bast Kraai.

Kanarie is een beetje bang voor de grote vogel. "Ik ben Kanarie en ik kom uit het dorp, daarginds, en ben vanmorgen weggevlogen. Ik mocht uit de kooi, in de kamer vliegen. Dat doen ze altijd als ze de kooi schoonmaken. Toen stond er een raam op een kier, waren ze vergeten te sluiten. En toen ben ik weggevlogen." Iets zelfverzekerder voegt ze er aan toe dat ze eigenlijk al langer van plan was weg te vliegen. Ik moet hier weg heb ik vaak gedacht. "Straks ben ik zo tam dat ik nog niet eens mijn kooi meer uit wil. D'r is ook niks aan zo. Ik zit hier in mijn eentje wat te fluiten, te eten en me wat te vervelen. Ik word ook nog eens moddervet."

Want Kanarie is wel druk met haar uiterlijk. Ze moet er van zichzelf altijd piekfijn uitzien. Iedere dag een badje, mooi opgemaakt en strak in de veren.

Voor Kraai is dat allemaal niet zo belangrijk, die doet 't met wat ie

heeft. Hij is wel nieuwsgierig. Dat zijn kraaien altijd wel, ze zitten altijd rond te loeren, hoog in de boom. Hij wil wel wat meer weten van Kanarie.

"Maar wat wil je dan, nu je vrij bent? Het is hier supergevaarlijk. Ik had je al gelijk dood kunnen maken. En er loopt hier van alles rond, katten, honden, vangvogels." "Huh, wat zijn dat?" "Dat zijn vogels die je proberen dood te maken, zoals ik normaal. Zo noemen we die."

Maar dan bedenkt Kraai zich. "Misschien kan ik je wel beschermen want ik vind je wel een dapper pluizenbolletje."

"Oh, dat zou super zijn", piept Kanarie, die haar gewone stem weer heeft gevonden, een beetje zingzangen. "Dat zou heel goed uitkomen want eigenlijk wil ik avonturen beleven. Nee, nog sterker ik ga de wereld redden."

"Nou praat je wel een beetje als een dom blondje; de wereld redden! Hoezo, hoe stel je je dat voor?"

"Nou gewoon. Ik heb wel eens gehoord dat de meeste vogels eigenlijk helemaal niet vrij zijn, dat de meeste opgesloten zitten en door de mensen gegeten worden. In het kooitje zie je wel eens wat. Ik begrijp het allemaal niet precies maar zie wel dat er schuren zijn waar ontzettend veel kippen op een kluitje zitten en niks anders doen dan eten en eten en eten. En zitten en zitten en zitten. En als ze dan heel dik zijn worden ze geslacht. Dat is toch geen leven!?"

"Ja, die schuren heb ik ook wel eens gezien, hier vlakbij is er een. Wat daar gebeurt weet ik niet."

"Misschien moet ik daar maar eens gaan kijken.", zegt Kanarie.

"En dan, wat wou je dan doen? Jij in de eentje. Als je al de schuur inkomt want er loopt daar van alles rond."

Dan bedenkt Kraai dat hij eigenlijk ook wel zin heeft in een avontuur. Ook al is het allemaal een beetje vreemd. "Weet je wat, ik ga met je mee want dan kan ik je wel beschermen. Eigenlijk gun ik iedereen wel zo'n leven dat ik heb, en jij nu ook: zo vrij als een vogeltje."

Ze lopen en fladderen verder langs de weg. In de verte loopt een kip. Zomaar los. Ze doet net of ze Kanarie en Kraai niet ziet en gaat gewoon door met driftig pikken. Kraai: "Zeg kip, wat doe je hier in je eentje?" "O, ik ben aan 't picknicken. Ik heb toch niks te

doen." "Nou kom dan maar mee met ons want we gaan op avontuur", piept Kanarie. "Maar het is pas middag, niet het avond-uur." Kippen horen blijkbaar slecht, daarom kakelen ze ook zoveel. "Avontuur!," corrigeert Kanarie. "Trouwens ik ben Kip, een vrije kip. Ik ben uit de schuur ontsnapt. D'r was een klein gaatje onder een rooster en daar ben ik doorgekropen. Ik was niet alleen maar toen heeft de boer het gat dichtgemaakt...." en zo kletst de kip nog even door, als een kip zonder kop. "Maar ik ga mee want ik heb het hier wel gezien. D'r zit 'n haan de hele tijd achter me aan."

En weer ziet Kraai in zijn ooghoeken een vreemde gedaante, een heel vreemde. Groen, geel, blauw, een kuif, een heel kromme snavel. "Jezus, moet je daar kijken. Wat is dat een vreemde vogel. Om bang van te worden. Kanarie, Kraai en Kip doen een stap terug. Uit de struiken komt een soort papagaai gekropen. Kanarie heeft die wel eens gezien als ze op een tentoonstelling stond. Maar dit is wel een bijzonder exemplaar.

Het wezen stelt zich voor als een kea. "Ik stam uit Nieuwe Zeeland, zo noemen jullie mijn land. Heel ver van hier. Daar was ik in gevaar want rovers jaagden ons voor een dierenzoo. En toen heb ik gepiept. Weggevloden en hier neergedaald. Jullie kennen me niet. Ik ben een paljas en heel slim. En mijn snavel is een koebeen. Hoogachtend Kea."

Ze moeten lachen om de speech van die vreemde vogel. "Koevoet zul je bedoelen, Kea. Maar je hebt mooi gesproken." zegt Kraai

"En je bent een prachtige vogel.", zegt Kanarie. "Wel een beetje groot. Ik zou wel eitjes met je willen maken, dan kun je altijd hier blijven. Anders blijf je maar een asielzoeker en moet je altijd buiten slapen."

"Je mag met ons mee, op avontuur, als je wil."

Nou daar staan ze dan met z'n vieren. Kanarie, Kraai, Kip en Kea. Het is tijd voor Kanarie om haar plan te vertellen wat ze al die tijd in het kooitje heeft uitgedroefd. Ze wil de wereld redden te beginnen bij de dieren. Die moeten rechten krijgen, dierwaardige rechten.

"Moet je ons zien, wij zijn alle vier vrij, zo vrij als een vogeltje. Daar hebben we zelf voor gezorgd. en dat gunnen we alle dieren. Hoe de mensen met ons omspringen, dat kan gewoon niet meer. Als je toch ziet hoe bijna alle dieren moeten leven. We pikken het

niet langer. Wij gaan samen dieren redden”.

Kanarie heeft het nog nooit zo mooi gezegd als ze aan 't oefenen was. Maar ze vindt het ook wel ontzettend mooi om zomaar ineens drie vrienden te hebben.

“We gaan een club oprichten en die noemen we K4. Ik ben voorzitter en Kraai secretaris want die is ook heel slim en kan goed krassen.”

“En ik dan?” zegt Kip. Kea zegt maar niks. Die is hardstikke illegaal.

“Jij bent een lid. Nee, jij, wij alle vier zijn strijders. We noemen ons voortaan K4 strijders”.

“Moet je horen wat ik heb uitgedacht. We gaan naar een boerderij met zo'n grote kippenschuur. Kip, jij weet er vast meer van. Wij gaan er naar binnen als het lukt en we vertellen de kippen over de rechten die ze hebben. Nou dan komen ze vast wel in opstand. Misschien lukt het wel om ze allemaal vrij te laten.”

“Eh, wil je er naar binnengaan?”, vraagt Kraai.

“Ja, we zijn toch strijders.”

“Maar dan moeten we wel niet ziek zijn. En eigenlijk hebben we een antivogelgriepbewijs nodig want anders zijn we in overtreding. En we kunnen de kippen ziek maken. Die worden dan allemaal afgemaakt.”

“Zo te zien zijn we allemaal gezond”, tokt Kip, die het onzin vindt, al die bangmakerij. “Dat ziek zijn is gewoon een complot. Of zo.”

Kip voegt er aan toe: “Het komt trouwens wel goed uit om vandaag naar de boerderij te gaan want vanmorgen is de boer in alle vroegte met de trekker vertrokken. Voorop had hij zo'n plaat gemonteerd waar op stond 'No food, no farmers' en ik hoorde ze schreeuwen Den Haag, here we come.”

“Kom we gaan. Iedereen klaar?” krast Kraai. “We shall overcome... hehem”, zet Kea in, maar daar is Kanarie niet van gediend. “Shhh, vanaf nu moeten we heel stil zijn...”

Ze fladderen, ieder in een eigen tempo naar de boerderij. Het klopt, er staan een paar heel grote kippenschuren. Het erf is rustig. Kraai kijkt nog even goed of er camera's zijn. Daar moeten ze

uit de buurt blijven. Die ene camera in hoek, daar kunnen ze wel omheen vliegen. Kip moet maar even achterom lopen.

Ze hebben mazzel, een van de ramen staat op een kier. Er zit nog wel gaas achter. Dat wordt een klus voor Kea. 'In a sec', zoals ze dat in zijn land zeggen, heeft hij het gaas zover weggebogen dat ze er doorheen kunnen. Kip moet wel even geholpen worden maar ook die lukt het.

Jee, nu ze in de schuur staan zien ze pas hoe groot die is. En ook hoe vol. Duizenden kippen. Precies zoals kanarie eerder had gezegd.

Gek dat de kippen niet alle kanten opstuiven door de indringers. Net of ze het gevaar niet voelen, ze gaan gewoon door het waar ze mee bezig zijn, eten en zitten. D'r wordt wel wat gekakeld.

"Hoe krijgen we nu iedereen stil?" Daar weten Kraai en Kea wel wat op. Ze overleggen even en dan krassen, kraaien en kroelen ze zo hard mogelijk hun mooiste lokroepen. Iedereen is gelijk stil.

Kanarie vliegt naar het midden van de schuur. Gaat op een balk zitten en neemt het woord:

"Vrienden vogels. Wij zijn K4 en strijden voor de rechten van het dier. Zoals jullie hier zitten kan niet. Het lijkt wel een gevangenis. Het is ongezond en ondierlijk. We zijn hier gekomen om julliiiiii-eeeeee"

Maar verder komt ze niet. Ze valt van haar stokje, van de balk. Ze is op slag dood. De kippen in de buurt gaan eerbiedig opzij.

Hoe zat dat ook al weer met de kanarie-in-de-mijn?, zie je Kraai denken.

Wat nu? Zo snel als ze kan komt Kip naar voren. Ondertussen is er toch wat onrust onder de kippen.

Eentje roept heel hard dat het een schande is dat ze zomaar als wildvreemde binnenkomen. "Jullie zijn wilde vogels en straks zijn we allemaal ziek en worden we vergast". Dat heeft de kip gehoord van de boer als die 's ochtends zijn ronde doet om te kijken hoe het met hun gaat.

"Ik vind het prima hier. Een luilekkerland", roept een ander.

Weer een: "Dadelijk begint de winter en dan zul je maar buitenlo-

pen. Brr"

"Als je het hok uitgaat wordt je onmiddellijk door de hond opgevreten. Nee laat mij maar hier."

"Dood gaan we toch allemaal".

Nou het schiet niet op. Kanarie zou best betere argumenten hebben om de kippen over te halen, maar Kip en Kraai weten het ook niet meer.

"Wat zou er gebeuren als we gewoon de schuurdeuren open zouden maken?", zegt Kraai tegen Kip? "Zouden ze dan met z'n duizenden de schuur uitrennen? "Dat betwijfel ik. Ik denk dat ze zo tevreden zijn dat de meesten gewoon blijven zitten en dat het een zootje wordt: binnen, buiten, binnen.... dat schiet niet op."

Kea heeft het allemaal zitten te bekijken. "Ik denk dat we de operatie moeten afgelasten. We moeten die epibreren en de volgende keer ons beter prepareren." Kraai en Kip begrijpen het niet helemaal maar wat kan hij het mooi zeggen.

Ze laten het erbij. Einde actie K4.

Voorzichtig pakt Kea de dode kanarie in haar bek en met Kraai kruipt ze weer door het raam.

Kip heeft geen zin meer in meer avontuur. Ze besluit te blijven. Ze ziet er een beetje anders uit dan de andere maar tussen al die duizenden kippen zal ze niet opvallen. Trouwens hier hebben ze echt heel veel voer. En lekker! Ze heeft al even geproefd.

Maar dat Kip niet zou opvallen blijkt een misrekening want bij een inspectie een paar dagen later, pikt de boer de kip er gelijk uit. Ze wordt doodgemaakt want "Indringers kunnen we niet gebruiken."

Kraai en Kea zijn snel van het erf af gegaan. Ze laten hun vriendin niet liggen maar geven haar een mooi afscheid. Kraai maakt een kleine kuil met zijn snavel en Kea gaat op zoek naar een lapje stof om het lijk in te wikkelen. Hè, daar hangt een doek aan een stok, daar kan ze vast een stukje van afscheuren.

Die hing toch maar op de kop, zal Kraai later zeggen.

Ze begraven Kanarie in de lijkwade. Kea zegt een gedichtje op dat hij gesneldicht heeft. Kea is goed in die dingen.

Het heet: **'De wereld een beetje beter te maken'.**

*"De wereld saven daar ging je voor,
braaf en driest het onheil te lijf.
Weg met die kiloknallers,
geen explosiechicken meer".*

"Wat zijn dat, explosiechicken?" vraagt Kraai. "O wacht, ik begrijp het al. Je bedoelt plofkippen", grinnikt Kraai.

Kea gaat verder.

*"Plofkippen hebben ook hun rechten.
K4 zorgt voor de redding van het dier,
wij zijn strijders voor een goede cause.*

*Jouw dood is een wake-up call.
De wereld gaat naar de mallemoer.
de mens maakt er een zootje van.*

*Weet wel waar je aan begint
want het is geen kleinigheid
te vechten voor een wereld die je bemint.*

Rust zacht, lieve Kanarie."

Als groet steken ze allebei hun rechtervleugel, zo gebald mogelijk in de lucht. Ze huggen elkaar. Kraai bloost ervan.

Nu zijn ze nog even K2.

Dan kruipt Kea terug in de illegaliteit en Kraai vliegt weg om te genieten van zijn landschap.

Alles komt uit de grond

Het plan

Worm vindt het saai. Kruipt al gravend door de grond. Hen voelt van alles. "He, een kiezeltje, een worteltje. Hmm..... waar zou het van zijn?". Maar verder is het maar niks. De grond gaat er aan de ene kant in en komt er aan de andere kant uit.

Hoe kunnen we het hier gezelliger maken, denkt Worm?

Daar voelt hen een soortgenoot langs zij. Familie? Voelt wat anders, gladder. Misschien is die ook in voor een praatje, denkt Worm.

"Ik zei net bij mezelf dat het hier wel ontzettend saai is"

"Ook goedemorgen, aangenaam. Ik heet Pier," zegt de andere worm "Wat zit u te brommen?"

Pier is een beetje deftiger dan Worm. Pier praat altijd alsof die alles weet.

"Nou, ik zei dat het hier saai is. Er gebeurt niets en als er wel wat gebeurt is het niet veel goeds. Dan komt Mol het leven verpesten en moet je weer maken dat je wegkomt."

"Ja, het wordt ons niet makkelijk gemaakt."

"Kunnen we niet wat leven in de brouwerij brengen? 't Is mooi dat we af en toe naar boven kunnen en van de frisse lucht profiteren. Nou ja, fris is misschien wat veel van het goede. Anders. D'r is wel meer te beleven dan hier."

"We ploegen wat af. Maar meer wordt ook niet van ons verwacht," zegt Pier berustend. "Misschien moeten we ons lot maar accepteren."

"Nee dat doe ik niet! Ik wil reuring." Worm kijkt heel boos. "Kijk alles wat onder de grond zit't is net of het helemaal niet meetelt. Onder-de-grond heeft in ieder geval een slechte naam. Als ze dood gaan dan noemen ze dat 'onder de grond gaan'. Of de onderwereld! Dat zegt toch genoeg.

En voor wormen zoals wij, hebben ze boven de grond, wormenhôtels. Nou, kom daar hier maar eens om."

Pier snapt wat worm bedoelt en wordt nu ook een beetje bozig. Hen doet ook een duit in het zakje. "D'r zijn ook insectenhôtels!

Het moet niet gekker worden. Als ze het daar zo goed hebben met hun hotels dan komen ze nooit meer hier en blijven we hier eeuwig alleen zitten. Nou ja, met nog wat mollen en torren en muizen.”

“We moeten in actie komen!”

Worm denk heel hard na, Pier ook. Een hele tijd. Nog langer, want het is niet niks dat ze moeten oplossen.

“He, wacht eens even, wij kennen dieren die in de grond wonen en geen gewone holen hebben,” zegt Pier na een tijdje.

Het is duidelijk dat hen meer van de wereld weet dan Worm. “Wat dacht je van de das en de bever. Die hebben geen holletje maar een giga groot hol. Een burcht noemen ze die. Moet je je voorstellen. Allemaal straten en steegjes die uitkomen in een heel, heel groot huis. Met allemaal kamers. Bij de das nog meer dan bij de bever.”

Vreemd, denkt Worm want dassen zijn gek op wormen. Als Pier daar is geweest, dan was die toch allang dood geweest? “Zo’n huis heb jij toch nooit van binnen gezien, Pier? Want een das, die lust jou wel.”

“Ja, dat klopt. Ik heb het van horen zeggen. Maar dan is het ook echt.” Zal wel. Worm denk er het hunne van.

“Weet je wat we moeten doen, Worm? We moeten een media-campagne beginnen om meer aandacht te krijgen voor iedereen die onder de grond woont en leeft. Zo van: ‘Het leven begint in de grond’.”

“Nou dat is wel een beetje suf. Wat denk je van: ‘Onder de grond, zo gek nog niet.’ ”

“Of ‘No grond, no farmers’.”

“Nog beter: ‘Alles komt uit de grond’.”

“Maar wat bedoel je met een mediacampagne?”

“Nou gewoon, iedereen moet horen van onze plannen. En daarvoor gebruik je de plekken waar de dieren bijeenkomen; op verjaardagen en in het buurthuis. Het moet ook in de Fabeltjeskrant en natuurlijk via de socials.”

“Maar dan moeten we ook iets laten zien. Een mooie dassenburcht, een beverburcht, een nest van veldmuizen, een woelrat. En wat dacht je van een wespennest en bijennest?

Het mooiste dat we onder de grond hebben stellen we open. Een soort Open-Onder-de-Grond-Dag, de OOGD ‘Alles komt uit de grond’.”

“Hé, dat wordt leuk. Ik zie het helemaal voor me. Als we dat op de kortste dag doen dan ziet iedereen die komt, dat het onder de grond helemaal niet zo donker is, want we gaan alles verlichten. De Verlichte Ondergrondse route. En bij een paar heel bijzondere holen krijg je wat lekkers te eten. Een wortel, een nootje of een stukje aarde voor wie dat lekker vindt. Zoals wij.”

“En die dag spreken we af dat niemand iemand anders opeet!”
voegt Pier er aan toe. Misschien is dat nog wel de beste afspraak.

“Daarna gaan we gelijk in de winterslaap.”

Twee weken later

Worm en Pier liggen bij elkaar in een gangetje dat ze net hebben gegeten. “Jee, wat was dat een mooie dag laatst. Ik moet er telkens aan terugdenken.”

Pier maakt een breed gebaar: “De OOGD ‘Alles komt uit de grond’.”
“Dat hebben we super gedaan.”

Het was wel even spannend geweest toen ze bij Das aanklopten. Ze hadden een witte vlag meegenomen omdat ze in vrede kwamen.

Niet dat twee wormen iets kunnen uitrichten tegen een das als die honger heeft. Dat heeft een das altijd.

Ze moesten nog wel even goed praten om hem over te halen mee te doen want dassen zijn wel een beetje veel verwend. Als hun huis ergens in de weg ligt dan krijgen ze zo maar een nieuw huis. Daar hoeft je als muis of konijn niet mee aan te komen.

Maar dassen zijn hartstikke trots en ook wel een beetje arrogant. Als ze kunnen afshowen dan doen ze het graag. Zijn nieuwe huis was trouwens net tot monument verklaard, hij moest het schildje nog wel ophangen.

Dus Das deed mee. Hij had het nog wel druk met gangen graven.

En wat hij er allemaal bij vertelde! Dat dit al zijn derde burcht was. Want telkens gebeurde er iets boven de grond waardoor hij weer weg moest. Dan moest er een nieuwe weg komen, dan moest de rivier weer een andere loop krijgen. "Daar zal de bever ook wel bij mee zijn. Die moet ook telkens maar nieuwe hopen maken en dammen bouwen", had hij nog gezegd. Maar het ergste dat Das was overkomen was, toen boeren allemaal hooibalen in de fik hadden gestoken, net naast zijn burcht. Hij werd gewoon uitgerookt.

Bever hadden ze ook overgehaald om mee te doen. Die had zijn huis net weer op orde. Iedere keer moest hij weer uitkijken of het woonvertrek hoog genoeg, boven 't water lag. Een bever houdt wel van water maar in huis moet 't wel lekker warm en droog zijn in. Met alle regen en dan weer droogte is er tegenwoordig geen peil op te trekken.

Toen Worm en Pier konden vertellen dat Das en Bever meededen om het onder de grondse te laten zien, wilde iedereen wel meedoen. Het bleek nog een hele kunst om een mooie route te maken zodat iedereen aan zijn, haar of hun trekken kwam.

De dag zelf was een succes. Niemand heeft iemand anders opgegeten. Daarna natuurlijk weer wel.

Wel vijfhonderd dieren waren op de open dag afgekomen. Nou ja, het kunnen er ook tweehonderd geweest zijn, want dieren zijn niet heel goed in grote getallen.

Gelukkig hadden ze voor genoeg glimwormpjes kunnen zorgen om alles te verlichten.

Het waren bijzondere taferelen. Mol en Muis die samen door de gangen lopen. Egel en Woelrat zitten samen te knabbelen op een walnoot.

Met Egel was het bijna misgegaan. Er hingen bordjes met 'Bukken, laaghangende tak' of 'Nauwe doorgang'. Speciaal om dieren als Egel te waarschuwen. Door alle prikkels en pennen kan die niet meer terug als die eenmaal ergens in is gekropen. Op een bepaald moment was dat ook gebeurd, Egel was blijven steken in een gang. Mol moest er nog aan te pas komen om hem uit te graven.

Kanarie was er ook. Dat was maar goed ook want een van de gangen, vlakbij de burcht van Das, bleek langs een oude kadaverput te lopen. Dassen kunnen daar blijkbaar tegen maar Kanarie werd het noodlottig. Haar avontuur (en niet avond-uur) was voorbij.

"Trouwens goed dat we na afloop nog een enquête hebben afgenomen, want nu weten we meer." zei Worm en hen nam nog een hap aarde.

Wat was gebleken? Op de vraag, 'Zou je hier wel met ons de grond willen wonen?', zei bijna iedereen, 'Ik vind het hier wel mooi, maar ook een beetje griezelig. Ik ben toch liever boven de grond.'

'PS', had een bovengrondse worm erbij geschreven. 'Als je 'n keer boven de grond komt dan ben je van harte welkom in ons wormenhotel. Of in onze bokashi-tuin.'

Het stikstofberaad

De Raad voor de Evenhoevigen¹, Koeien, Varkens en Schapen (K.V.S.) zit bij elkaar voor een stikstofberaad.

Paard neemt het woord. Hij hoort hier niet als onevenhoevige maar hij is ingehuurd als onafhankelijk gespreksleider. Dat is omdat het een edel dier is, al een heel lange staat van dienst heeft en ervaring met dit soort moeilijke bijeenkomsten.

“Beste vrienden,” zo begint hij zijn toespraak.

Dat moeten we nog maar zien denkt K12835b². Die koe heeft altijd wat te mekkeren, zo’n kritische koe. Haar moeder zag ‘t bij de geboorte al “Ons Mia – want toen had ze nog een naam – die gaat nog eens gekke sprongen maken, die wilde in baarmoeder al van alles.”

Paard gaat verder: “U bent gevraagd om mee te denken over hoe we uit de impasse komen die ontstaan is omdat wij met z’n allen teveel stikstof produceren. Daardoor loopt de natuur onherroepelijk schade op. Dat leidt tot een achteruitgang van de biodiversiteit. Die is niet meer te herstellen als er niet heel snel mitigerende maatregelen worden genomen, zoals een reductie van jullie en technische maatregelen die de uitstoot gaan beperken”

Nou. Dat heb ik mooi gezegd, denkt Paard. Als dat niet duidelijk is weet ik het ook niet.

Hij is de blijkbaar de enige die zo denkt want iedereen steekt zijn poot op en die dat niet doet die blèrt, blaas en boe-d alsof de wereld vergaat. Misschien is dat ook wel het geval.

Dat begint al goed.

V* zegt dat zij er niets van gelooft. “Al dat gepraat over de achteruitgang van de natuur. Laat me niet lachen. Onze inheemse natuur is een prachtig boslandschap. Het is nog nooit zo groen geweest. Kijk eens om je heen, wat een weelde. Het ligt allemaal aan exoten, aan migranten.

Wij, varkens, vinden het heerlijk als de natuur ruig is: brandnetels

1 Evenhoevigen zijn zoogdieren die, zoals de naam zegt, een even aantal hoeven heeft. Oorspronkelijk, heel, heel, heel lang geleden hadden ze vier tenen. Twee daarvan hebben hoeven gekregen en twee zijn als kleine stompjes, zonder hoef gebleven en hangen er maar zo’n beetje bij.

2 Er zijn niet heel veel koeien aanwezig. Die noemen we met het I&R nummer. Varkens en schapen zijn met zoveel dat we ieder varken en schaap dat spreekt een * geven.

en bramen, prachtig om in te kroelen. Als we alles op de kop zetten dan wordt alles vreselijk biodivers.”

Blijkbaar is V* een scharrelvarken want de meeste varkens hebben nog nooit ‘natuur’ gezien. Ze zitten altijd binnen.

Ze vervolgt: “En wat hebben we een mooie zomer gehad! Het was super weer. Prachtig weer om te demonstreren. Pilsje erbij, barbequetje, een paar vlaggen. Iedereen bang voor ons. Prima toch.”

S*: “Het gaat altijd over klimaatverandering. Die is er altijd. Wat dacht je wat. Dan hebben we warme periodes, dan weer koude, dan weer superkoude. Moet je horen, het is hier zo warm geweest, rond 1000, dat er wijn werd verbouwd. Hé, en wat dacht je waarom Groenland Groenland heet? Dat hebben de Vikingen zo genoemd die daar gingen wonen omdat het Groen was! En dan dat broeikaseffect. Dat is een natuurlijk proces, de natuur stoot veel meer CO2 uit dan de mens. Wij zijn daar helemaal niet schuldig aan.”

S** die naast S* zit, voegt er aan toe. “Niet alleen de natuur maar ook de reptielen die de wereld overnemen, die zorgen voor al die stikstof.”

Wat is dat nou weer voor onzin. Van die samenzweringstheorieën, denkt Paard. Moet ik daar niet op reageren?

Maar voor hij dat kan, staat K058251 op: “Weet je wat ik laatst hoorde? Ze gaan iets doen met voer. Dat gaan ze veranderen. Nu blijf je er aan dooreten maar ik hoorde dat ze er van alles uit gaan halen wat lekker is en er van alles instoppen dat niet lekker is.”

“Wat bedoel je, wat wel en wat niet?” vraagt K690341.

“Geen vers gras meer, maar van dat schrale gras waar je om de harde stukken heen moet vreten. En dat allemaal extra aangezuurd. Nou, dan eet ik niet meer. We zullen ze krijgen. ‘Geen voer, geen melk, geen boer’.”

K287609 gooit het over een andere boeg. “Dan hebben ze straks de stikstof opgelost en blijft de rest nog hetzelfde. Ik heb er geen zin meer in om een melkfabriek te zijn. Ik wil grazen, daar ben ik goed in. Niet van dat laffe raaigras, maar stevige kost. Dat ik eindelijk van de diarree af ben.”

"Ik heb het ook helemaal gehad met die kiloknallers," zegt V**. "Ik wil gewoon betaald worden naar wat ik waard ben."

V***, een beer, staat op. "Als je minder stikstof wil, dan moet je aan de bron beginnen." Dat heeft hij ooit ergens gelezen. "Stikstof is helemaal niet erg. Dat kun je binden. Dat doe je met water. Dan krijg je C^3H^2O . En dat is een soort lachgas. Daar wordt iedereen hartstikke blij van."

Of het helemaal klopt weet hij ook niet want formules ..., daar is hij niet zo goed in.

Maar V*** moet natuurlijk wel wat zeggen want als dat allemaal doorgaat en er steeds minder varkens komen, dan heeft hij als mannetje steeds minder te doen.

"Straks moeten we allemaal vegetarisch worden", aldus V**** "Als je dan alleen naar een staart kijkt dan ben je al fout. Laat staan dat je die afbijt."

Paard weet niet meer wat ie moet denken. Wat een meningen. Het lijkt het echte leven wel. Hij neemt weer het woord.

"We kunnen het wel hebben over of het allemaal echt is, die hele stikstofdiscussie, maar neem maar van mij aan dat het een probleem is. Ik weet het, ik heb er voor doorgeleerd. En bovendien, daar gaat het hier niet om. Wij moeten onze bijdrage leveren. Want als wij niet meedoen dan beslissen anderen over ons.

Ja, ja, denkt K472910, alsof dat nu niet is. We staan helemaal onder aan de voedselketen.

Trouwens eigenlijk is dat onzin. Er is helemaal geen sprake van voedselketen. Het is veel simpeler. De enige vijand die de evenhoevigen hebben is de mens. Wij worden gehouden om vlees, melk om de boel te onderhouden. Paard heeft goed praten, die wordt spuugverwend.

"Jullie moeten echt vooruitdenken want ben je straks nog maar met de helft of minder." voegt Paard nog toe.

"Weet je wat?" Daar heb je de opstandige koe weer, nr. K12835f. "Ze moeten ons allemaal een chip in doen en zo programmeren dat we in ons leven tot een maximum kunnen uitstoten. Als het meer wordt kom je onder extra controle. Dan mag je geen stikstof meer produceren.

Je kunt dus je quorum snel of minder snel verbruiken. Je mag wel

stikstof bijkopen. Dat kun je trouwens met veel meer dingen doen. Controleren en blokkeren.”

“Meneer de voorzitter, punt van orde. Krijgen we ook nog iets te eten of is het weer liefdewerk oud papier?”

Dat is natuurlijk V**** die daar altijd mee bezig is. Zij is een vast een van de piekbelasters al weet ze het zelf nog niet.

“We hebben ervoor gezorgd dat er na afloop een borrel met hapjes is”, antwoord Paard.

“Ok, terug naar de vraag, hoe kunnen we bijdragen aan een afname van de stikstofuitstoot?”

“Ik weet het”, zegt K362204 die al die tijd haar bek heeft gehouden. “Wat V*** zojuist zei, is zo gek nog niet. Hij zoekt het wel in de goede richting. Hij had het over het oplossen aan de basis en zo zie ik het ook. Wat hij verder zei over dat lachgas, is natuurlijk onzin.”

Beer V*** barst uit in een lange knor en is in staat om Koe aan te vallen maar voor V*** uit het bankje is gewurmd, is de boosheid al een beetje voorbij.

“Het gaat er om”, doceert K362204: “dat je poep en plas van elkaar gescheiden houdt. Als je dat doet dan komen er geen verkeerde gassen vrij en heb je het probleem opgelost. Zo simpel is dat.”

“Ja, dat zeg je wel K362204 maar hoe doe je dat, als ik moet, dan doe ik alles tegelijk. Trouwens mijn poep is ook net plas, zo dun is die. Wij koeien zijn zo gebouwd, alles in en keer. Ik hoorde dat we straks allemaal naar het toilet moeten. Een koeientoilet. Stel je voor.”

S*** weet eigenlijk niet zo goed hoe dat bij hen zit, want het kan de eigen achterkant niet zien. “We hebben er geen last van want we zijn altijd buiten.”

K362204 gaat verder: “Ze moeten ons ombouwen zodat de plas niet langer achter eruit komt maar ergens anders. Dan is het veel makkelijker.”

“Ja, fantaseer nog maar even door” zegt iemand in alle rumoer.

Iedereen praat maar door elkaar heen. Veel levert het voorlopig nog niet op.

S****, een schaap dat wat achteraf zit maar en nu naar voren loopt want anders wordt ze toch niet gehoord. "Misschien moet je gewoon maar accepteren dat je minder moet eten. Dan poep en plas je ook minder. Ik hoorde eens iemand zeggen dat het VHP dieet het beste dieet dat er is, 'Vreet Halve Porties'."

Ja, denkt Paard. Misschien is dat wel het probleem. We hebben van alles te veel. Teveel dieren, mensen, huizen, treinen, boerderijdieren en boeren, land, geld. Maar we hebben ook te weinig ideeën om het anders te doen, te weinig lef, te weinig liefde. We praten teveel en luisteren niet.

"Vrienden," zegt Paard om een einde te maken aan de discussies: "Ik heb heel veel gehoord. Dank jullie hartelijk daarvoor. Mijn assistente heeft het allemaal opgeschreven. Ik neem het mee en kom erop terug. Misschien kunnen ze er in de echte wereld wat mee, maar ik ben bang dat daar niemand meer luistert naar iemand."

Op naar de borrel met hapjes. Die hebben ze verdiend.

Hoorde ik maar wat minder,
hoorde ik maar wat meer

Ze zeggen wel dat het mottig weer is, maar Mot heeft het er niet zo op. Mottig, dan ligt er zo'n klamme, een beetje vochtige deken over alles. Echt weer om binnen te blijven, waar het door de regen van gisteren lekker fris is. Daar houdt Mot van.

Hij is dan ook een wasmot – maar noemt zich mot om niet teveel af te showen. Eigenlijk hoeft dat niet want wasmotten heten zo omdat ze vroeger de was deden bij sjieke huizen. Dat was geen beroep om trots op te zijn. Toch? Maar dan die sjieke huizen. Daar waren ook viezeriken bij. Nog wel meer dan bij dieren die het zich niet kunnen permitteren om sjiek te zijn.

Hij hoorde daar verhalen over van zijn grootvader. Niet misselijk. Opa was de laatste van de familie die als wasman werkte.

Daarna hebben de wasmotten zich opgewerkt. Nog steeds in de sector. Wel handig, kunnen ze gelijk eitjes leggen in het wasgoed.

Nu is Mot een directeur van het schoonmaakbedrijf 'Wasmot, de mot wast'. Het is, vindt Mot, nog steeds een beetje een moeilijke slogan. Hij zegt het heel vaak hardop: 'Schoonmaakbedrijf 'Wasmot, de mot wast'. Misschien zou hij het anders moeten noemen maar zo heette het bedrijf nu eenmaal toen hij het overnam. Beter een gekke naam dan geen naam. Als je maar genoemd wordt. Toch?

Vandaag gaat Mot niet naar de zaak. Hij wil vandaag iets heel bijzonders doen, iets met horen. Want de wasmot heeft een bijzondere gave, hij hoort alle geluiden die er zijn. Hoog en laag, hard en zacht, in alle talen en overal. Hij staat altijd aan. Sterker nog, misschien hoort hij wel geluiden voor ze zijn gemaakt. Zo voelt het wel tenminste, hij blijft maar horen. Hij hoeft er helemaal niets voor te doen. Hij luistert helemaal niet maar hoort toch alles. Alles komt zonder dat hij het wil zijn hoofd binnen.

Hij wil daar over praten met een deskundige, want af en toe wordt 't 'm te veel. Hij is de hele dag met horen bezig. Zelfs als hij slaapt, hoort hij.

Mot heeft een afspraak gemaakt met een hond, want die hoort ook goed (als die wil) en die begrijpt heel veel van horen en vooral wat dat doet met de psyche. Honden hebben dat in de loop van hun leven allemaal opgepikt van de mensen. Het zijn de lievelingen van de mensen en mensen, dat weten we allemaal, die hebben ontzettend veel psyche. Toch? Mot heeft begrepen dat daar de problemen zitten.

Mot gaat op weg. Hij vliegt direct naar het huis van de hond, een hondenhok. In een rechte lijn deze keer. Motten vliegen altijd op het licht af en dan wijk je nog wel eens af van de rechte lijn.

Als hij aanbelt hoort hij binnen iemand de krant neerleggen. Zo goed hoort hij. De deur gaat open. Hond laat hem dan binnen. Hij moet wel eerst in de wachtkamer gaan zitten want dat hoort zo als een praktijk hebt. Hond is nu een sjrink. Dat is iemand die met psychen werkt.

De wachtkamer stelt niet veel voor. Er staat een tafeltje met een krant erop en een hondenmand. Aan de muur hangt een foto van de Hond met een medaille om. Dat zal wel zijn omdat hij zo geleerd is. We zullen zien.

Hond maakt de deur open: "Volgende patiënt!" Net alsof er meer patiënten zijn! Dat is hij nu eenmaal zo gewend. "Gaat u maar naar binnen." Wel mooi dat Mot met u wordt aangesproken.

In de kamer, die wel wat meer voorstelt dan de wachtkamer, staat een bureau. Daar gaat Hond zitten. Voor Mot heeft Hond een zacht kussentje dat op een soort bijzettafeltje ligt. "Gaat u daar maar op liggen," wijst Hond.

"Wat kan ik voor u doen? Ah ik zie het al. U heeft vliegangst." Hè, denk Mot. Daarvoor ben ik toch niet hier? "Nee hoor. Ik ben juist helemaal naar hier komen vliegen."

"Dan heeft u last van duizeligheid."

Nou moe. Ik weet niet waar ik hier terecht ben gekomen maar dit is natuurlijk allemaal onzin. "Nee, ook dat niet."

"Dan heeft u bindingsangst".

Mot begint het te begrijpen. De sjrink is aan 't afpellen. Hij vraagt van die dingen om zeker te weten dat het dat niet is. Dan kom je uiteindelijk wel bij waar het om gaat.

Dat duurt Mot toch te lang. "Nee." zegt Mot. "Dat is het allemaal niet. Mijn probleem is dat ik teveel hoor. Ik hoor alles en daar word ik horendol van."

“Vanaf wanneer heeft u dat?”

Wat is dat nou weer voor een vraag. “Natuurlijk al mijn hele leven want zo is dat bij motten. Aangeboren.”

Hond pakt iets dat lijkt op een vork met twee tanden en tikt er zacht mee op tafel. Dan houdt hij het uiteinde op het hoofd van Mot.

Jezus Christus!!!! Mot vliegt op. Wat is dat? Wat een geluid is dat. Dat lijkt wel een orkaan. Mot heeft die nooit gehoord maar het moet wel zo ongeveer zijn, want een orkaan is wel 5x keer sterker dan een donderbui.

“Blijkbaar hoort u heel erg goed.” constateert Hond. “Maar wat is precies het probleem?”

“Nou precies dat. Alles komt bij mij binnen, zo knetterhard. Ik hoor alles zonder te hoeven luisteren. Ik denk wel eens dat ik hoor wat anderen denken. Zoiets.

Nou dat wil Hond wel eens weten. “Wat denk ik dan nu?”

“Ik denk, dat u denkt dat dat niet zo’n groot probleem is. Je moet er mee leven, denk ik dat u denkt. Toch?”

Jee, Mot heeft wel goed gedacht.

“U moet er mee leven! Maar misschien kunt u bij een dierenoren-dokter langsgaan en kan die uw trommelvlies was minder strak afstellen. Vaak helpt dat, dan worden de klanken in ieder geval wat donkerder en heeft u geen last meer van de hele hoge tonen.”

“Als dat zou kunnen! Dat zou een stuk schelen. Toch?”

Hond heeft toch nog iets: “Het is ook goed om iets aan de psyche te doen.

Weet u wat kan helpen? Als ik u met een dier in contact breng dat juist veel minder hoort. Misschien wel te weinig.

Er was hier laatst een dier dat daaraan leed.” Hond denkt even na. “Weet u wat we doen, we gaan bij haar langs en dan kunt u zien hoe het werkt als het gehoor juist veel minder is.”

O, o, wat doet Hond nou? Je mag als sjrink helemaal geen gehei-

men delen van andere patiënten. We zullen maar net doen of het een toevallig dier is dat we gaan bezoeken, denk Mot nog. Want misschien helpt het om weer wat rust in zijn kop te krijgen.

Hond doet zijn witte jas uit, want die had hij natuurlijk aan en gaat met Mot de deur uit. Wel zo handig deze keer om op de rug van Hond te gaan zitten denkt Mot. "Mag ik?" vraagt hij. Het mag.

Helemaal aan de rand van het dorp is een gat in een boom en als ze daar aankomen, dan begint alles en iedereen te gonzen en zoe-men. Hond schijnt er geen last van te hebben. Er vliegen allemaal vliegen. Sommigen wat groter dan anderen. Een paar zwarte, grij-ze, een beetje roze. Een heel inclusief geheel.

Hond vraagt of die Vlieg even kan spreken. Dat was de vlieg die bij hem langs is gekomen. Vlieg komt eraan. Die was net bezig om wat eitjes te leggen maar houdt er, 'floep', mee op.

Ze gaan apart zitten want de andere vliegen hoeven het niet te ho-ren. Die zijn trouwens ook wel een beetje bang voor de hond. Met Mot hebben ze geen moeite. Ze lijken wel een beetje op elkaar.

Hond legt uit waar ze voor komen en vertelt dat hij samen met de wasmot is gekomen. "Met de paspop?" Nee, een wasmot," zegt Hond nog iets harder. "Oh, een lasdop?"

Na drie keer – wasmot is ook nog een jashok - lukt het Hond om Vlieg uit te leggen wie Mot is en ook wat het doel is van het be-zoek.

"Zou jij Mot kunnen uitleggen hoe het is om minder te kunnen ho-ren?"

Dat kan Vlieg wel, want praten lukt haar wel. En het zit haar hoog.

"Ik versta niet zo goed en dat is heel vervelend. Want als je met andere dieren samen bent, dan hoor je nauwelijks wat ze zeggen. Als je het hoort dan is het vaak toch niet helemaal juist. Soms dan zeg je iets en heeft iemand anders dat net gezegd. Mensen gaan ook altijd heel hard tegen je praten of heel langzaam, alsof je een beetje gek bent. Of ze praten gewoon zonder je aan te kijken. En dieren met veel veren, zoals bij jou Mot, die zijn heel moeilijk te volgen want je ziet de mond niet bewegen.

Ze praten zelfs met je met de rug naar je toe!

Als je vraagt om wat harder te praten dan doen ze dat een minuut

en dan zijn ze 't weer vergeten.

Je wordt er ook ontzettend moe van, want om te begrijpen moet je eerst horen, dan verstaan en er dan iets van maken.

Want meestal hoor je niet alles. Wat je niet verstonde moet je zelf ivo goed mogelijk verzinnen. Dat kost tijd en inspanning en meestal zijn de anderen alweer een stukje verder.

Hondsmoe word ik er vaak van. En

Mot valt Vlieg in de rede: "Jee, dat is een heel verhaal. Dat heb ik allemaal nooit geweten. Bij mij is het net omgekeerd, ik hoor veel te goed. Ik zou mijn oren wel eens dicht willen doen."

"Nou," zegt Vlieg: "Als ik mijn ogen dicht doe dan hoor ik helemaal niets meer."

Hond ziet het ineens. Medeklinkers, dat is het probleem! Dan maak je veel fouten, want een taal zonder medeklinkers, daar kom je niet ver mee.

Vlieg wil nog wel wat toevoegen.

"Weet je wat het is met slecht horen en doof zijn en zo. Iedereen heeft een bril maar een hoorapparaat daar schaam je je voor. Dan maar vaker zeggen: "Hu, wat zeg je nou?"

Doof zijn zie je ook niet aan de buitenkant. Je gaat niet gek doen en krijgt er geen puistjes van.

En het is over het algemeen een kwaal van oudjes. Dat is ook niet erg sexy. En dan de oplossingen: een hoorapparaat van het ziekenfonds. Zo goedkoop mogelijk. Voor iedereen hetzelfde!"

Nu is Vlieg echt boos. Hij begint nog harder te klapperen met de vleugeltjes.

"Als ze evenveel aandacht hadden voor de oren als voor de ogen, dan zou het veel beter gaan. We moeten ook echte hoorapparaten hebben en dan aangepast aan ieder oor: voor ons vliegen, voor alle soorten vogels, voor zeehonden want die hebben geen echte oren,"

Zo gaat Vlieg nog even door.

Mot heeft het nu wel gehoord. Het is ook al wat later op de middag. Apparaten voor olifanten, denkt hij. Joekels, achter-het-oor apparaten. Koelkasten. Kan die niet meer klapperen. Toch?

Maar het plannetje van Hond werkt wel een beetje. Mot is onder indruk, zijn probleem lijkt een stuk minder dan van Vlieg. Toch?

Kon Vlieg maar een beetje gehoor van Mot krijgen! Dat zouden ze moeten gaan onderzoeken. Het uitwisselen van gehoor, zoals je doet bij bloed of bij andere dingen. Als Mot en Vlieg hun hoofden eens dicht bij elkaar brachten. Zou er dan wat overspringen? Dat zou wel mooi zijn.

Onzin natuurlijk maar je moet wel out-of-the-box durven denken.

Dan vertelt Mot over zijn ongemak. Dat hij alles te goed hoort. Misschien is het toch wat minder erg dan hij eerst dacht. Toch?

Ze houden het erop dat ze het allebei niet hebben getroffen en ze spreken af dat ze, als het teveel wordt voor een van beide, ze bij ander op de koffie gaan. Ze wisselen hun kaartjes uit.

Vlieg moet wel een beetje grinniken als die leest van wasserij 'Wasmot, de mot wast'. Maar ze vindt het wel een goede naam.

Dan nemen ze afscheid en Hond is dik tevreden. Soms is praten en luisteren genoeg.

De apparatenfabriek voor dieren
MEER (met eenvoud en eerlijkheid rijk)

Het is een druilerige dag. De blaadjes lekken water en de mist blijft hangen tussen de bomen. De herfst is begonnen.

Ekster heeft gevraagd of die langs mocht komen bij Uil. Hoewel Uil Ekster niet zo ziet zitten, met die priemoogjes en altijd maar doen alsof ie slim is, is Uil ook wel benieuwd naar wat Ekster te vertellen heeft.

De tijd is net verzet. Maar, denkt Uil, dat kan toch niet. De tijd is er altijd en als er iets is dat altijd hetzelfde is, dan is het wel de tijd. Die kun je toch niet verzetten? Die gaat van achter naar voor en van links naar rechts. Zelf denkt Uil wel eens: 'Waarom schiet het niet op', of 'wat gaat de tijd snel'. Maar om de tijd te verzetten? Dat zou hetzelfde zijn als dat de zon voortaan van het westen naar het oosten gaat. Of wortels die in de lucht groeien. Dat is geen goed voorbeeld, want je hebt ook luchtwortels. Dat zijn toch wortels in de lucht? Nee, dat zijn wortels met lucht. Maar die gekke bomen in Afrika dan? Heb ik eens op een plaatje gezien. Die hebben van die takken die net wortels zijn. Bobobabs heten ze geloof ik. Maar wortels met blaadjes?

En zo denkt Uil maar door. Altijd maar door. Om gek van te worden.

Even concentreren, Uil. Waar waren we. Het ging over de tijd. Daar had ik het niet over, maar daar dacht ik aan omdat de tijd was verzet. En toen dacht ik Ho, ophouden met denken. De tijd gaat gewoon verder, altijd maar door, altijd van hetzelfde.

Uil schudt met zijn hoofd. Weg gedachten. Trouwens, uilen schudden niet met hun hoofd. Ze draaien, helemaal in de rondte. Niet helemaal, want dan zou het hoofd eraf vallen.

Ekster wil met Uil iets overleggen, brainstormen. 'Fladderen' noemen ze dat bij dieren. Dan denken ze wat voor zich uit. Uil denkt het diepste. Hij moet altijd de wijste zijn en nooit kan hij eens iets doms zeggen. Hij hoort het al: "Uil, wat zeg je nou? Dat had ik niet van je verwacht". Dus daarom denkt Uil nog langer na.

Ekster is bij hem gekomen vanmorgen. Met een voorstel, een propositie zoals die dat noemt. Dat heeft ze ergens gehoord en Ekster is altijd wel in voor mooie woorden. Als het maar gek is of blinkt.

Ekster ziet Uil knikken. Dat betekent dat hij luistert. "Moet je horen, Uil. Ik wil een fabriek gaan bouwen en ik dacht ik

ga het eerst aan Uil voorleggen want die is altijd heel wijs. Ik ben meer van het vlugge, hap snap, weet je wel"

"Ja, vertel mij wat," bromt Uil. "Laatst nog toen je zo nodig een "Eet zoveel als je wil -festival organiseerde. Wat hebben we gegeten! Maar er zijn wel heel veel dieren bij omgekomen. Dat zal toch niet de bedoeling geweest zijn."

"Nou ja, ik had nog wel gezegd dat ze van elkaar moesten afblijven," zegt Ekster. "Ka, als ze dat niet doen dan kan ik het ook niet helpen."

"Maar moet je horen," gaat Ekster verder. "Ik ben misschien niet de slimste maar ik zie wel veel. Wat mij opvalt is dat iedereen altijd meer wil. Beter, mooier, net iets verder dan de ander. Gewoon is niet genoeg, het moet altijd super. Ergens anders is het ook altijd beter, groener. MEER!"

"Hm," zegt Uil "Daar zit wel wat in. Ik zat net te denken aan de tijd. Die gaat ook maar altijd door. Je kunt er niet genoeg van krijgen. Soms wil je die sneller laten gaan. Want je wil weten wat er daarna komt. Tijd moet je kunnen kopen. En misschien ook wel verkopen. Een handel in tijd?"

Oh, oh wat zit ik weer te bazelen, denk Uil. Al die wijsheid.

"Nou," ratelt Ekster "Dat is 't nou precies. Precies zoals je het zegt. We moeten er een handel van maken. Nee, we gaan eerst een fabriek bouwen om MEER te maken en dan te verkopen."

Uil denkt, na lang peinzen: "Dat Meer komt door Verlangen. Maar Verlangen is zo ouderwets. Want we kunnen alles krijgen wat we willen. We hebben Verlangen helemaal niet meer nodig. We kopen het gewoon en anders kunnen we het leasen."

Dat woord heeft hij net gehoord en Uil weet wel dat Ekster dat niet kent. Maar die durft er toch niets van te zeggen want dan is 't net of die dom is. Dat komt omdat Uil zo wijs is en Ekster zo dom. Niet dom dom maar dom slim.

What the fuck Dat denkt Uil vaak als hij er niet meer uitkomt.

Ekster heeft het met alle filosofie van Uil nu wel gehad. Alsof arme mensen alles kunnen kopen of liessen. Uil verkeert blijkbaar in betere kringen, daar praten ze zo.

Hij moet bij de les blijven.

“Uil, moet je horen. We moeten dingen gaan maken die dieren nodig hebben om het leven aangenamer en mooier te maken. Dat ze net wat meer kunnen bereiken, ook letterlijk. Want nu gebeurt er voor dieren niets.

Laat ik voorbeelden noemen. Ik heb al zoveel nagedacht daarover. Zo’n fabriek kan bijvoorbeeld extra hoeven maken voor giraffen want die kunnen dan net bij dat blaadje waar ze nu niet bij kunnen, zelfs niet als ze op de tenen staan.

Of een grijpding voor een aap als die niet bij de banaan die die door de tralies krijgt.

Of een koe die een te kleine uier heeft en een implantaat wil.

Of een rand om het nest want dan valt er geen ei uit.

Of een

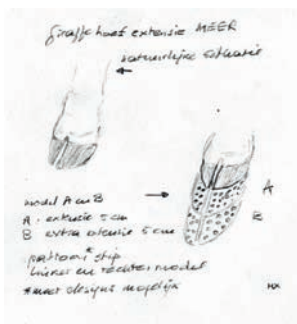
Uil onderbreekt Ekster want die kent ook wel voorbeelden. “Of geld om meer geld mee te maken.”

Want zo gaat dat met geld. Als je veel hebt, krijg je steeds meer.

Dat weet Uil.

“Dan ben je een soort bankier en dat wil ik niet. Ik wil fabrikant zijn.” zegt Ekster.

Uil heeft het blijkbaar nog niet begrepen. “Nee het gaat om echte dingen. Het is een apparatenfabriek voor dieren.”

“Oke, dus. We gaan met een paar dingen beginnen. Ik vind dat giraffehoevenverlengstuk wel aardig. Maar dat grijpding-voor-banannen vind ik beter.”

“Dat is niet alleen voor bananen. Maar ook als je te lui bent om op

te staan, dan kun je met dat dingen van alles oppakken. Of als je niet wil bukken," vult Ekster aan.

"Een grijpding om alles te pakken, of het nu van jou is of niet."

Uil vindt die laatste opmerking een beetje vreemd. Ze gaan toch niet stelen? Maar alla, denkt Uil, als ze compagnons worden dan moet je dat van elkaar kunnen hebben.

"Maar eerst moeten we een fabriek hebben. En een folder."

"Oke, dat is mooi," zegt Uil. "We gaan naar de bank, want die is vast wel te porren voor ons idee van MEER. We zijn echte ondernemers en daar houden ze wel van. Geld moet stromen."

Uil en Ekster gaan op weg. Aan de rand van het bos staat de bank. Zo'n groot, glazen gebouw waar je maar zo niet naar binnen gaat. Is vooral om indruk te maken. Ze zijn er allebei nog nooit geweest.

Aan de balie komen ze Kraan tegen. Dat is een kraanvogel, sjiek en deftig, om u tegen te zeggen. Dat doen ze ook.

Maar voor ze iets kunnen zeggen, valt Kraan hen in de rede.: "Welkom bij de bank. Maar u moet wel snel zijn want we staan op het punt om te sluiten. Ik ga overwinteren in het zuiden zoals elk jaar. En, we gaan als bank helemaal van koers veranderen. We zijn niet meer voor Meer maar voor Minder!"

Dat zegt Kraan terwijl die nog niet eens van Ekster en Uil heeft gehoord wat hun plan voor MEER is. Verdorie, dat kan toch niet. Nou hebben ze een goed idee voor een bank die altijd meer wil verkopen en nu gaat die ineens gek doen.

"Maar een bank is toch een soort geldfabriek?," zegt Uil. "Dat zeggen jullie altijd, 'als je geld wil verdienen, het begint bij de bank'. En nu is dat niet meer?"

Kraan knikt. Het is afgelopen daarmee.

Nu begint Kraan duur te praten en te preken. "Onze ogen zijn open gegaan. Wij hebben ons gerealiseerd dat we aan de verkeerde kant van de geschiedenis staan. Wij maken de problemen die er zijn alleen maar groter. En de dieren die al rijk zijn, worden steeds rijker."

Uil en Ekster hebben zoiets ook al tegen elkaar gezegd: 'De duivel schijnt altijd op de grootste hoop'.

Kraan gaat door. "De bank gaat alleen nog maar investeren in een duurzame wereld. We kunnen dieren helpen die ook die kant op willen. Het moet afgelopen zijn met dieren die altijd maar méér willen."

"Ja maar" zeggen Uil en Ekster bijna te gelijk. We hebben net een plan gemaakt voor een fabriek die MEER wil maken."

"Nou, laat toch eens horen."

"We hebben alleen nog maar een model voor een grijpding. Dat is iets, daar kun je alles mee pakken waar je niet direct bij kunt."

"Eigenlijk," zegt Ekster schetterend, "ook dingen die niet van jou zijn. Daar weten jullie alles van."

Ai. Dat had Ekster beter niet kunnen zeggen want een bekeerde bankier is heel snel op zijn poten getrapt, zeker als die wat uitstekend zoals bij Kraan. De rode vlek op zijn kop wordt nog roder, scharlakenrood.

Uil ziet het is en is er als de kippen bij om het weer goed te maken. "O ja, dat zei u net, dat jullie tot nieuwe inzichten zijn gekomen en betere mensen zijn geworden."

"Nou, dat willen we allemaal, betere mensen worden. Maar, ik maak even af wat we van plan zijn," zegt Ekster netjes. "We beginnen in een fabriek met één artikel, maar we hebben al duizend dingen die we in productie willen nemen. Teveel om op te noemen. Daar hebben we 1 miljoen voor nodig."

Kraan moet er hartelijk om lachen, zijn boosheid is op slag over. Zo gaat dat bij kraanvogels blijkbaar.

"Zo makkelijk gaat dat niet en wat een bedrag! Kom na de winter maar eens terug dan kunnen we kijken wat mogelijk is. Maar denk eraan, Meer is voorbij, het gaat voortaan om Minder. En Minder betekent Weggeven."

Even probeert Uil nog grappig te zijn. "Nou, dan weet u wel aan wie u moet geven."

Ekster en Uil druipen teleurgesteld af. Ze moeten helemaal opnieuw beginnen.

"Misschien moeten we dat grijpding maar veranderen in een geefding.

We gaan weer fladderen. Buiten de lijntjes kleuren, nog eens alles epibreren," zucht Ekster.

"Hé, ik bedenk me net dat die andere bank, de ASEN of zoiets, eigenlijk veel meer een bank is voor ons, dieren. Die zijn diervriendelijk. Ze maken reclame met eekhoorns. Maar of die geld hebben voor een MEER fabriek?"

Uil trekt er een geleerd gezicht bij. Hij gaat verder nadenken.

